

**Wyciąg - Zarządzenie operacyjne nr 8/2018/ZB
z dnia 17 kwietnia 2018 roku w sprawie: prowadzenia prac na wysokości w
Polskim Koncernie Naftowym ORLEN Spółka Akcyjna.**

ZASADY BEZPIECZNEGO PROWADZENIA PRAC NA DUŻYCH WYSOKOŚCIACH

1.1. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1.1.1 Wykonawca prac tymczasowych na dużej wysokości jest zobowiązany do:

- a) przestrzegania zapisów klauzuli „Bezpieczeństwo pracy” zawartych w umowie na wykonywanie prac – jeżeli taka umowa została zawarta,
- b) przestrzegania przepisów bhp, ochrony przeciwpożarowej ogólnie obowiązujących, jak i postanowień zawartych w Kompleksowym Systemie Prewencji – dotyczących Wykonawcy,
- c) posiadania aktualnego certyfikatu potwierdzającego skuteczne wdrożenie Systemu Zarządzania BHP,
- d) prowadzenia robót zgodnie z zakresem prac oraz poleceniami osób sprawujących nadzór ze strony PKN ORLEN S.A.

1.2. DOBÓR I PRZYGOTOWANIE LUDZI.

1.2.1. Wykonawcy prac korzystający ze sprzętu ochrony przed upadkiem z wysokości oraz systemów asekuracyjnych muszą posiadać wiedzę i umiejętności dotyczące:

- a) prawidłowego użycia sprzętu i wyposażenia ochrony indywidualnej,
- b) prawidłowej eksploatacji sprzętu i wyposażenia, w tym jego obsługi po zadziałaniu zabezpieczeń przed upadkiem.

1.2.3. Osoby pracujące techniką dostępu linowego muszą posiadać wiedzę i umiejętności dotyczące:

- a) budowy stanowiska (mocowania liny roboczej i asekuracyjnej), doboru miejsc i punktów kotwienia,
- b) prawidłowego użycia sprzętu i wyposażenia ochrony indywidualnej,
- c) prawidłowego doboru i eksploatacji sprzętu do zjazdu/podchodzenia oraz zabezpieczającego przed niekontrolowanym upadkiem,
- d) autoratownictwa i udzielania pierwszej pomocy.

1.2.4. Wykonawcy prac przewidziani do wykonywania robót na dużych wysokościach powinni posiadać odpowiednie predyspozycje zdrowotne, potwierdzone ważnym orzeczeniem lekarza medycyny pracy, bez przeciwwskazań zdrowotnych do ich wykonywania (*adnotacja o zdolności do wykonywania pracy na wysokości powyżej 3m lub bez ograniczeń*).

1.2.5. Każdy Wykonawca prac zatrudniony przy pracach na dużych wysokościach podlega obowiązkowym szkoleniom teoretycznym i praktycznym – nie rzadziej niż raz na 3 lata. Zakres szkolenia powinien obejmować co najmniej:

- a) przypomnienie zasad budowy systemów asekuracyjnych,
- b) prawidłowego użycia sprzętu i wyposażenia ochrony indywidualnej,
- c) prawidłowej eksploatacji sprzętu i wyposażenia, w tym jego obsługi po zadziałaniu zabezpieczeń przed upadkiem, oraz dodatkowo dla dostępu linowego,
- d) zasad budowy stanowiska (mocowania liny roboczej i asekuracyjnej), doboru miejsc i punktów kotwienia,
- e) autoratownictwa i udzielania pierwszej pomocy,
- f) umiejętności ewakuacji poszkodowanego z wysokości.

1.2.6. Każdy Wykonawca prac na dużych wysokościach musi posiadać ważne dokumenty:

- a) potwierdzające uzyskane kwalifikacje do wykonywania prac na dużych wysokościach,

- b) jeżeli wykonuje prace z wykorzystaniem techniki dostępu linowego,
 - c) potwierdzające kwalifikacje do wykonywania prac taką techniką.
- 1.2.7. Szkolenia i instruktaże muszą być prowadzone zgodnie z opracowanymi programami szkoleniowymi na przygotowanych do tego celu poligonach szkoleniowych przez trenerów posiadających wiedzę i doświadczenie w tym zakresie. W czasie szkolenia muszą być zaplanowane i przeprowadzone ćwiczenia z zakresu ratownictwa podczas prac na wysokościach.
- 1.2.8. Obligatoryjnemu instruktażowi podlegają wykonawcy prac wyposażeni w nowe modele sprzętu asekurującego i ewakuacyjnego przed jego wydaniem do użytkowania.
- 1.2.9. Wykonawcy prac *muszą* być tak wyposażeni i przeszkoleni, aby każdy z nich był zdolny do wejścia na obiekt wysoki lub wysokościowy oraz zejścia z niego w celu przeprowadzenia akcji ratowniczej lub uczestniczenia w niej.
- 1.2.10. Wykonawcy prac muszą być przed rozpoczęciem prac:
- a) zapoznawani z oceną ryzyka zawodowego przy wykonywanych pracach,
 - b) oceną ryzyka dla zadania podczas szkolenia przeprowadzonego zgodnie z wymaganiami PKN ORLEN S.A w tym zakresie.
- 1.2.11. Osoby nadzorujące ze strony Wykonawcy zewnętrznego oraz PKN ORLEN S.A. muszą posiadać umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej potwierdzone certyfikatem oraz być w stanie podjąć działania ratunkowe w przypadku pojawienia się sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.
- 1.2.12. Osoby nadzorujące prace na dużych wysokościach muszą posiadać:
- a) aktualne zaświadczenie o odbyciu szkolenia okresowego z zakresu bhp i p.poż dla osób kierujących pracownikami,
 - b) odpowiednie upoważnienia do pobierania zezwoleń jednorazowych
 - c) wiedzę w zakresie nadzorowanych prac, a w przypadku, kiedy nadzorujący pełni funkcję asekurującego, także umiejętności w ich zakresie.
 - d) odpowiednie uprawnienia uzyskane po ukończeniu szkolenia z zakresu technik alpinizmu przemysłowego, jeżeli prace są wykonywane z użyciem techniki dostępu linowego.
- Nadzorujący ze strony Wykonawcy zewnętrznego może pełnić funkcję asekurującego.

1.3. ZASADY DOBORU, PRZEGLĄDU I UŻYTKOWANIA SPRZĘTU OCHRONY INDYWIDUALNEJ PRZED UPADKIEM Z WYSOKOŚCI

- 1.3.1. Wybór **właściwego systemu asekuracyjnego do konkretnej strefy pracy** dokonywany powinien być przez kierującego zespołem Wykonawców prac:
- a) *po konsultacji* z członkami zespołu wykonującego prace na wysokości,
 - b) z uwzględnieniem szczegółowych wymagań i zasad wykonywania tych prac,
 - c) *w oparciu o* wiedzę nabytą podczas szkoleń,
 - d) z uwzględnieniem doświadczenia zawodowego nabytego podczas prac na wysokości,
 - e) *w oparciu o* znajomość specyfiki danej strefy pracy na wysokości.
- 1.3.2. Przypisanie systemu ewakuacyjnego do konkretnej strefy pracy na wysokości nie wyklucza możliwości wykorzystania tego systemu w innej strefie pracy:
- a) jeśli to możliwe z technicznego punktu widzenia,
 - b) nie pogorszy bezpieczeństwa pracowników ewakuowanych lub innych osób znajdujących się w strefie ewakuacji.
- 1.3.3. Dopuszcza się stosowanie innych sprawdzonych systemów zabezpieczających przed upadkiem z wysokości oraz metod ewakuacji osób z wysokości niż opisane w niniejszej Instrukcji, o ile nie naruszają one obowiązujących przepisów prawa.

- 1.3.4. Wykonawcy prac stosujący sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości / sprzęt do pracy w dostępie linowym muszą zostać zapoznani z instrukcjami użytkowania tego sprzętu wydanymi przez jego producenta oraz mieć do nich dostęp na każde żądanie.
- 1.3.5. Czas i warunki użytkowania sprzętu określa producent.
- 1.3.6. Przeglądy stanu technicznego sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, dokonują osoby kompetentne, autoryzowane przez producenta, zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż raz na rok. Należy zapewnić prowadzenie dokumentacji w postaci kart kontrolnych.
- 1.3.7. Środki zabezpieczające przed upadkiem należy przed każdym użyciem poddać oględzinom, a wszelkie elementy uszkodzone wymienić, a takie, które były aktywowane – wymienić tylko wtedy, jeżeli jest taka potrzeba.
- 1.3.8. Sprzęt do pracy na wysokości powinien podlegać kontroli przed każdym użyciem. Powyższą kontrolę może wykonywać służba BHP lub Wykonawca prac go użytkujący, wyniki kontroli powinny zostać odnotowane w dokumencie kontroli.
- 1.3.9. Zabrania się stosowania sprzętu asekuracyjnego uszkodzonego, nieatestowanego, nie posiadającego oznaczenia CE, z przekroczonym czasem użytkowania oraz w przypadku, gdy uczestniczył w powstrzymaniu upadku wykonawcy prac (użytkownika) z wysokości.
- 1.3.10. W przypadku sprzętu do prac w dostępie linowym, sprzęt, który uczestniczył w powstrzymaniu upadku z wysokości lub został poddany znacznym obciążeniom, należy skierować do sprawdzenia pod kątem możliwości dalszego stosowania.
- 1.3.11. W strefie pracy, gdzie istnieje zagrożenie upadkiem z wysokości, należy stosować:
 - a) pełne szelki bezpieczeństwa, wyposażone w klamry zaczepowe typu D,
 - b) podzespoły łącząco-amortyzujące ograniczające siłę działającą na użytkownika,
 - c) lonże z włókien syntetycznych, wyposażone na każdym złączu w samozatraskowy karabińczyk z skutecznym zabezpieczeniem przed przypadkowym otwarciem.
- 1.3.12. Lonże i szelki bezpieczeństwa mogą być wykorzystywane wyłącznie jako ochrona przed upadkiem z wysokości.
- 1.3.13. Jeśli podczas pracy na wysokości zachodzi konieczność wypięcia lonży w celu przeniesienia sprzętu, usunięcia lub ominięcia przeszkody, jako ochronę przed upadkiem należy zastosować podwójną linkę bezpieczeństwa lub lonżę typu Y tak, aby w każdej sytuacji Wykonawca prac przypięty był w minimum 1 punkcie.
- 1.3.14. W trakcie wykonywania prac na wysokości metodą dostępu linowego, wymagane są bezwzględnie 2 punkty zabezpieczenia.
- 1.3.15. W przypadku stosowania lin asekuracyjnych w układzie poziomym, do zabezpieczenia powinno się używać:
 - a) w pracy techniką dostępu linowego – karabinków z zabezpieczeniem (zakręcanych) w ilości zapewniającej bezpieczne poruszanie się w obszarze eksponowanym (zależy od sposobu poręczowania),
 - b) w pozostałych sytuacjach – karabinki z podwójnym zabezpieczeniem.
- 1.3.16. Sprzęt ochrony osobistej do prac na dużych wysokościach musi być ewidencjonowany. Gospodarka tym sprzętem musi być zgodna z uregulowaniami firmy wykonawczej. Wykonawca zewnętrzny musi określić częstotliwość przeglądów sprzętu, z zastrzeżeniem punktu 6 powyżej. Wykonawca zewnętrzny wydający sprzęt do ochrony przed upadkiem z wysokości jest zobligowany do dbania o wydawanie jedynie sprzętu sprawnego, mającego dopuszczenie do stosowania. W razie wątpliwości upoważnione służby PKN ORLEN S.A. mogą zażądać przedstawienia dokumentów to potwierdzających.
- 1.3.17. Do pracy w dostępie linowym wykonywanej w podparciu dopuszczane są uprząże biodrowe (bez wymagania pasa piersiowego) spełniające wymagania EN 813:2008.

1.4. ORGANIZACJA PRAC

- 1.4.1. Prace na dużych wysokościach mogą być wykonywane tylko wtedy, gdy warunki nie zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu wykonawców prac.
- 1.4.2. Szczególne zagrożenia związane z prowadzeniem prac na dużych wysokościach w zakładach produkcyjnych Spółki wynikają nie tylko z miejsca ich prowadzenia (wysokość), ale także z zewnętrznych warunków atmosferycznych, rodzaju obiektu i jego lokalizacji w odniesieniu do sąsiednich obiektów i instalacji produkcyjnych.
- 1.4.3. Prace na dużych wysokościach muszą być zawsze wykonywane w minimum dwuosobowym zespole.
- 1.4.4. Prace na wysokości muszą być tak zaplanowane, aby:
 - a) mogły być wykonywane w zespole co najmniej 2 osobowym,
 - b) jeżeli w miejscu pracy na wysokości może znajdować się tylko jedna osoba, wówczas druga osoba (asekurujący) musi się znajdować w bezpiecznym miejscu, z którego będzie mógł możliwie najszybciej udzielić pomocy osobie wykonującej prace na wysokości,
 - c) Wykonawcy prac mieli ze sobą kontakt wzrokowy lub głosowy,
 - d) Wykonawcy prac byli w stanie szybko udzielić pomocy współpracownikowi w przypadku zdarzenia wypadkowego lub nieprzewidzianych sytuacji zagrażających zdrowiu lub życiu,
 - e) działania ewakuacyjne mogły być przeprowadzone w oparciu o sprzęt znajdujący się w stałej dyspozycji Wykonawców prac na wysokości, lub jeżeli nie jest to możliwe, uwzględniały użycie dodatkowego wyposażenia, które będzie Wykonawcom prac przydzielone.
- 1.4.5. Prace na wysokości mogą być rozpoczęte i prowadzone tylko po uzyskaniu jednorazowego zezwolenia na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych wydawanych w Spółce na podstawie i zgodnie z obowiązującym odrębnym wewnętrznym aktem organizacyjnym w tej sprawie.
- 1.4.6. Wszystkie prace na dużych wysokościach muszą być planowane pod względem bezpieczeństwa pracy, z uwzględnieniem prognozowanych warunków pogodowych, rodzaju obiektu, jego lokalizacji, umiejscowienia stanowisk pracy oraz jego lokalizacji w odniesieniu do sąsiednich obiektów i instalacji produkcyjnych.
- 1.4.7. W projekcie (planie) należy uwzględnić rodzaj i metodę ewakuacji dla osób wykonujących prace na wysokości. Należy to zrobić w sposób minimalizujący ilość i koszt użytego sprzętu oraz do minimum ograniczyć niezbędną asystę ratowników, którzy musieliby przebywać w strefie potencjalnego zagrożenia.
- 1.4.8. Wskazane jest monitorowanie stanu pogody, z wyprzedzeniem co najmniej jednej zmiany roboczej.
- 1.4.9. Opracowanie Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR) musi być poprzedzone dokonaniem udokumentowanej Oceny Ryzyka dla Zadania – wg wytycznych PKN ORLEN S.A. w tym zakresie dostępnych w Intranecie według następującej ścieżki dostępu:
<http://mssp.orlen.pl/biura/biurobhp/PL/bhp/dokumentyBHP/Strony/ZZKSP.aspx>
- 1.4.10. Ocena ryzyka dla zadania jest dokumentem obligatoryjnym sporządzanym na etapie projektowania zadania. Podczas oceny ryzyka oraz określania zakresu projektu prac na wysokości lub planu BIOZ/ IBWR, należy w odniesieniu do prac prowadzonych na terenie PKN ORLEN S.A. dodatkowo uwzględnić:
 - a) Możliwość zmiany warunków atmosferycznych mających wpływ na rozpoczęcie i prowadzenie prac na wysokości,
 - b) Zasady i sposób przeprowadzenia akcji ratunkowej oraz metody komunikacji między osobami biorącymi udział w realizacji prac.

- c) Codzienne szkolenia stanowiskowe,
 - d) Zabezpieczenie terenu poniżej prowadzonych prac na wysokości.
- 1.4.11. Plan Bezpieczeństwa, Ochrony Zdrowia (BIOZ), a także Instrukcja Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR), muszą zawierać szczegółowe zasady prowadzenia działań ratowniczych niezbędnych do przeprowadzenia w ramach realizacji określonych scenariuszy awaryjnych.
 - 1.4.12. Zespół Wykonawców prac pracujących na dużych wysokościach musi być wyposażony w sprzęt odpowiedni do wykonywanych prac, zestaw do ewakuacji poszkodowanego z wysokości (jeżeli projekt to przewiduje) oraz apteczkę. Osoby używające zestawu ewakuacyjnego muszą być do tego przeszkolone. Wyposażenie wykonawców prac na dużych wysokościach w narzędzia musi być zgodne z technologią tych prac.
 - 1.4.13. Organizując miejsca pracy na wysokości należy ryzyko związane z jej wykonaniem ograniczyć do minimum.
 - 1.4.14. Strefy pracy, w których będą wykonywane roboty na wysokości, a w szczególności z użyciem dostępu linowego, muszą być wskazane w planie BIOZ/IBWR. Prace te muszą być objęte szczególnym nadzorem. Jego zakres i sposób realizacji musi spełniać co najmniej wymagania zawarte w KSP PKN ORLEN S.A. i standardach bezpieczeństwa GK ORLEN. Jeżeli nie jest wymagane sporządzenie BIOZ/IBWR, wówczas musi zostać sporządzona lista miejsc prac na wysokości z podaniem rodzaju wykonywanych prac. W przypadku składowania na dużych wysokościach materiałów należy ustalić w planie BIOZ/IBWR sposób stałego ich zabezpieczenia przed możliwością upadku z wysokości lub niekontrolowanego przemieszczenia się.

1.5. POSTĘPOWANIE PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

- 1.5.1. Dokonanie udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego przy wykonywanych pracach na wysokości - przeprowadzić zgodnie z wymaganiami PN – EN 18002 lub inną, porównywalną metodą. Dokumentacja z oceny ryzyka zawodowego musi być zaakceptowana przez osoby nadzorujące prace na wysokości. Niedające się wyeliminować ryzyko resztkowe należy kontrolować, a wiedzę o zagrożeniach i ryzyku przekazywać Wykonawcom prac przed ich przystąpieniem do tej pracy.
- 1.5.2. Opracowanie i zatwierdzenie w Biurze Bezpieczeństwa i Higieny Pracy **Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR) dla konkretnego zadania**. IBWR należy sporządzić zgodnie z wzorem opracowanym w PKN ORLEN S.A. i wytycznymi remontowymi, korzystając z: planu BIOZ – jeśli został sporządzony, JSA, oceny ryzyka zawodowego przy wykonywaniu konkretnych prac, projektu wykonawczego dla konkretnego rodzaju robót/zadań.
- 1.5.3. Wdrożenie wszystkich ustaleń związanych ze zmniejszeniem ryzyka zawodowego (tj. JSA oraz ryzyka przy wykonywaniu konkretnych prac).
- 1.5.4. Uzyskanie pisemnego zezwolenia na wykonanie prac na wysokości oraz wypełnienie wszystkich wymagań w nim zawartych.
- 1.5.5. Wyznaczenie i oznakowanie w sposób przyjęty w PKN ORLEN S.A. strefę niebezpieczną uwzględniając możliwość upadku z wysokości materiałów, narzędzi i innych przedmiotów.
- 1.5.6. Odległość strefy niebezpiecznej od obiektu, na którym prowadzone są roboty, powinna wynosić co najmniej 6m i musi uwzględniać rodzaj wykonywanych prac i ilość dostępnego w strefie miejsca. W przypadkach uzasadnionych (ograniczenia terenowe, zwarta zabudowa) strefa niebezpieczna może być zmniejszona pod warunkiem zastosowania innych rozwiązań technicznych, np. siatki wychwytyjące lub organizacyjnych zabezpieczających przed spadającymi z wysokości przedmiotami.
- 1.5.7. Zapewnienie bezpośredniego nadzoru odpowiedzialnego za dopuszczenie wykonawców do pracy na wysokości. Sprawdzenie przez nadzór wykonawcy: aktualności badań

- lekarskich, uprawnień, szkoleń, predyspozycji psychofizycznych, oceny ryzyka dla zadania oraz oceny ryzyka zawodowego przy wykonywanych pracach na wysokości.
- 1.5.8. Sprawdzenie stanu technicznego konstrukcji wsporczej obiektu lub urządzeń, na których będzie wykonywana praca, w tym ich stabilności, wytrzymałości na przewidywane obciążenia, oraz zabezpieczenie przed nieprzewidywaną zmianą położenia, a także stanu technicznego stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania systemów asekuracyjnych (uzyskanie od gospodarza obiektu - Kierownika komórki organizacyjnej dokumentacji lub ekspertyz o stanie technicznym obiektu, na którym będzie wykonywana praca na wysokości, potwierdzających możliwość bezpiecznej realizacji robót).
- 1.5.9. Wykonawcom prac na wysokości ich Nadzór, oprócz wyposażenia w środki ochrony indywidualnej, musi zapewnić dodatkowo w razie potrzeby ochrony przed różnymi warunkami atmosferycznymi w postaci: ochron przed wiatrem, ochron przed deszczem, ochron przed zimnem w zakresie, gdy roboty mogą być wykonywane zgodnie z przepisami bhp oraz ochrony przeciwpożarowej, ochron oczu przed słońcem, ochron przed poślizgnięciem się.
- 1.5.10. Dokonanie: oględzin sprzętu przed każdym użyciem przez użytkownika, a także analizy ryzyka w ostatniej chwili (Last Minute Risk Analysis - LMRA). Wykonawca prac nie powinien podjąć pracy na wysokości zanim nie odpowie sobie sam twierdząco na wszystkie pytania:
- Czy znasz zagrożenia wynikające z wykonywanej pracy?
 - Czy używany przez Ciebie sprzęt, narzędzia, maszyny, urządzenia są w wymaganym stanie technicznym?
 - Czy jesteś uważny i unikasz rutyny?
 - Czy na miejscu pracy panuje porządek?
 - Czy masz wszystkie wymagane środki ochrony indywidualnej, wymagany sprzęt?
- Jeśli na chociaż jedno z pytań odpowiedź będzie negatywna, praca nie powinna być podjęta, a informację związaną z negatywną odpowiedzią Wykonawca prac powinien przekazać do swojego bezpośredniego przełożonego.
- 1.5.11. Przygotowanie się do pracy z wykorzystaniem technik dostępu linowego w miejscach, gdzie nie można zastosować podestów, pomostów, rusztowań.
- 1.5.12. Zakładanie stanowiska linowego:
Stanowiska linowe mogą budować osoby posiadające odpowiednie i ważne szkolenia oraz badania, wyposażone w sprzęt spełniający warunki do użycia, zgodnie z wymaganiami niniejszej Instrukcji.
- a) Należy dobrać i sprawdzić stan lin w zależności od charakteru wykonywanej pracy na wysokości oraz używanego sprzętu.
 - b) Należy sprawdzić stan pozostałego sprzętu użytego do budowy stanowiska. Może być stosowany jedynie sprzęt sprawny technicznie.
 - c) Jeżeli w obrębie stanowiska lub w linii zjazdu/podejścia będą znajdować się elementy ostre lub gorące, należy zabezpieczyć elementy stanowiska lub lin przed kontaktem z nimi.
 - d) Stanowisko musi składać się z dwóch lin: roboczej i asekuracyjnej. Jeżeli jest to możliwe, należy do ich zamocowania użyć dwóch, niezależnych punktów, których nośność jest co najmniej równa wytrzymałości każdej z użytych lin. Mocowanie lin bez odchyień nie jest wymagane. Wykonawca prac wykorzystujący dane stanowisko linowe odpowiada za prawidłowe dokonanie zjazdu/podchodzenia po linie, w tym użycie technik alpinistycznych służących do zmiany jego kierunku.
- 1.5.13. Czynności kontrolne przed użyciem stanowiska linowego:
- a) Czy właściwie dobrano sprzęt do pracy (liny, przyrządy do poruszania się po linie, asekuracji, ustalenia pozycji roboczej),
 - b) Czy w sposób właściwy wybrano punkty kotwiące liny,

- c) Czy zastosowano odpowiednie systemy zabezpieczenia przebiegu liny roboczej i asekuracyjnej (podkładki, odciągi kierunkowe, itp.),
- d) Czy użyte karabinki i węzły będą prawidłowo obciążone,
- e) Czy możliwe jest bezpieczne wpięcie się do liny asekuracyjnej i roboczej,
- f) Czy możliwe będzie bezpieczne pobranie niezbędnego wyposażenia, narzędzi, materiałów,
- g) Czy bezpieczne dotarcie do miejsca pracy z danego stanowiska jest możliwe i czy będzie można dzięki niemu bezpiecznie wykonać zaplanowaną pracę,
- h) Czy stanowisko pozwala na przeprowadzenie ewentualnej ewakuacji lub udzielenia pomocy.

Uwaga!

- Należy zapewnić wystarczającą ilość miejsca do swobodnego wykonywania pracy na wysokości oraz przewidzieć, ile przestrzeni będzie niezbędne w momencie zadziałania systemów zabezpieczających przed upadkiem i do udzielenia pomocy.
- Należy odpowiednio dobierać rodzaj i średnicę lin do przewidywanego charakteru pracy na wysokości i sposobu ich obciążenia. Liny dynamiczne należy stosować tylko w wyjątkowych sytuacjach i zawsze uwzględniać ich szczególne własności (wydłużenie pod obciążeniem, krotność odpadnięć, zmiana średnicy po obciążeniu, itp.)
- Wykonawcy prac na wysokości powinni stosować tylko sprzęt, liny, taśmy i pętle oraz karabinki, których zasady użycia są im dobrze znane.

W trakcie zjazdu/podchodzenia po linie Wykonawca prac używa:

- na linie roboczej – przyrządu do kontrolowanego zjazdu lub podchodzenia. Zalecane jest, aby przyrządy zjazdowe posiadały funkcję antypaniczną lub hamulec samoczynnie zatrzymujący zjazd po utracie kontroli nad przyrządem,
- na linie asekuracyjnej – przyrządu asekuracyjnego, który zapewnia samoczynne zadziałanie w razie jego obciążenia oraz umożliwia jego odblokowanie w sposób kontrolowany.

Uwaga!

- Należy bezwzględnie przestrzegać zasady 2-ch punktów zabezpieczenia.
- Należy stosować szelki bezpieczeństwa (uprząż), które zapewnią wygodę i bezpieczeństwo w przypadku pracy w podparciu, zawisu lub gdy nastąpi zawiśnięcie głową w dół.
- Należy rozważnie dobierać przyrządy asekuracyjne i zjazdowe/do podchodzenia zawsze uwzględniając, na jakich linach i w jakich warunkach będą stosowane.
- Zbyt wiele oprzyrządowania lub materiałów utrudniających operowanie sprzętem lub poruszania się po linach stanowi potencjalne zagrożenie.

1.6. POSTĘPOWANIE W TRAKCIE REALIZACJI PRAC NA DUŻYCH WYSOKOŚCIACH

- 1.6.1. W związku z prowadzeniem prac na dużych wysokościach, w zależności od rodzaju dostępu do stanowiska pracy/miejsca pracy/strefy pracy oraz rodzaju samego stanowiska, należy postępować zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dotyczącymi prac z wykorzystaniem techniki dostępu linowego, na rusztowaniach, podnośnikach, z użyciem dźwigu zawartymi w standardzie S4 lub BIOZ/IBWR.
- 1.6.2. W przypadku wykonywania prac na wysokości z wykorzystaniem techniki dostępu linowego, należy postępować zgodnie z wymaganiami w tym zakresie.
- 1.6.3. W przypadku istotnych zmian podczas realizacji prac, które wpływają na poziom bezpieczeństwa, należy każdorazowo dokonać rewizji wykonanej oceny ryzyka zawodowego oraz ryzyka zadania.
- 1.6.4. Do mocowania narzędzi w miejscach grożących ich upadkiem z wysokości należy używać linek przymocowanych do stałych elementów. Narzędzia i sprzęt inny niż lekkie, przenośne narzędzia ręczne nie mogą być wnoszone w rękach wejściami na rusztowania.
- 1.6.5. Lekki sprzęt i narzędzia transportowane przez pracownika powinny być w torbie/worku narzędziowym. Transport powinien być wykonany w sposób, który nie będzie ograniczał ruchów pracownika i/lub nie będzie stwarzał zbędnego zagrożenia.

- 1.6.6. Materiały o dużej objętości lub ciężkie należy transportować w górę przy użyciu innych środków, takich jak żurawie lub wciągarki. Transport narzędzi i materiałów powinien być realizowany w szczelnych torbach / skrzyniach / na linach. Nie wolno przenosić narzędzi i sprzętu luzem w kieszeniach. W trakcie prac narzędzia i materiały powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości, poprzez użycie szczelnych barier na poziomie realizacji prac, jak i lin mocujących, zabezpieczających narzędzia przed upadkiem.
- 1.6.7. Lonża (linka bezpieczeństwa) musi być przymocowana do szelek bezpieczeństwa, a drugim końcem do stałego punktu zaczepienia; który powinien się znajdować nad osobą asekurowaną, powyżej poziomu przebywania.
- 1.6.8. Wykonawca prac na dużej wysokości zawsze musi być wpięty do co najmniej jednego systemu asekuracyjnego, także w przypadku pełnych, stałych podestów (np. podesty na pochodni, galerie na kominach, itp.). Dopuszcza się zastosowanie więcej niż jednego systemu asekuracyjnego.
- 1.6.9. Zestaw łącząco-amortyzujący (składający się najczęściej z karabińczyków, linki bezpieczeństwa i amortyzatora):
- a) musi być tak dobrany, aby po jego zadziałaniu pozostało minimum 1m wolnej przestrzeni pod ciałem pracownika którego upadek został powstrzymany,
 - b) jego maksymalna długość nie powinna przekraczać 2 m,
 - c) musi ograniczać siłę działającą na użytkownika do maksymalnie 6 kN.
- 1.6.10. Przy wykonywaniu prac na dużych wysokościach Wykonawcy prac mają obowiązek, raportując o stanie bezpieczeństwa:
- a) Natychmiastowego powiadomienia bezpośredniego przełożonego oraz obsługę instalacji lub osobę odpowiedzialną z ramienia PKN ORLEN S.A.
 - wypadkach przy pracy na dużych wysokościach zaistniałych w czasie realizacji robót, za które ponoszą odpowiedzialność;
 - zdarzeniach potencjalnie wypadkowych, awariach, pożarach i innych zdarzeniach związanych z bezpieczeństwem pracy na dużych wysokościach, Jeśli powiadomienia o zdarzeniu dokonano w formie ustnej należy to potwierdzić pisemnie w formie raportu wypadkowego nie później niż w ciągu 24 godzin po zdarzeniu;
 - b) Terminowego raportowania do Działu BHP PKN ORLEN S.A. stanu bezpieczeństwa pracy na dużych wysokościach odnośnie swoich pracowników i innych osób pracujących na ich rzecz w tym głównie: wypadki przy pracy, incydenty, przepracowane roboczogodziny, liczba dni niezdolności z tytułu wypadków przy pracy.

1.7. POSTĘPOWANIE PO ZAKOŃCZENIU PRAC

- 1.7.1. Dokonanie odbioru miejsca wykonywania robót/prac na wysokości przez nadzorującego ze strony wykonawcy i wystawiającego zezwolenie.
- 1.7.2. Usunięcie ze stanowiska pracy na wysokości wszelkich narzędzi, materiałów i odpadów, których pozostawienie nie jest wymagane lub konieczne.
- 1.7.3. Zabezpieczenie przed uszkodzeniem, przemieszczeniem lub upadkiem z wysokości pozostawionych narzędzi lub materiałów (odpadów), które pozostają na wysokości z przyczyn technicznych do czasu ponownego podjęcia pracy.
- 1.7.4. Całość sprzętu wykorzystywanego do pracy na wysokości w dostępie linowym (liny, pętle, karabinki i sprzęt, w szczególności asekuracyjny) powinien być każdorazowo zdemontowany i zabezpieczony przed warunkami atmosferycznymi lub uszkodzeniem oraz w szczególności przed upadkiem z wysokości, jeżeli z przyczyn technicznych nie było możliwości jego przetransportowania do ustalonych miejsc przechowywania.
- 1.7.5. Sprawdzenie, czy wszyscy wykonawcy prac opuścili stanowiska pracy.

1.8. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI AWARYJNEJ, RATOWNICTWO, EWAKUACJA

- 1.8.1. Przed podjęciem działań ratowniczych lub ewakuacyjnych należy bezwzględnie ocenić zagrożenia w miejscu zdarzenia. Wszelkie podjęte działania muszą być prowadzone w sposób, który nie powoduje zbędnego ryzyka dla ratownika i/lub ratowanego.
- 1.8.2. Udzielenie pomocy wykonawcy prac na wysokości (np. w przypadku odpadnięcia od konstrukcji lub w trakcie przemieszczania się), uzależnione jest od rodzaju konstrukcji, dostępnego sprzętu do ewakuacji (w tym stosowanego przez poszkodowanego) i stanu zdrowia poszkodowanego.
- 1.8.3. Należy postępować zgodnie z przyjętym scenariuszem awaryjnym opisanym w zezwoleniu jednorazowym na prace na wysokości lub instrukcji bezpiecznej realizacji prac na wysokości (IBRP) oraz IBWR/ BIOZ.
- 1.8.4. W przypadku, gdy wykonawca prac nie jest w stanie samodzielnie powrócić na ziemię, należy mu w tym pomóc używając sprzętu ewakuacyjnego.
- 1.8.5. W przypadku, gdy stan zdrowia wykonawcy prac na wysokości tego wymaga, należy udzielić mu pomocy zgodnie z wytycznymi udzielania pierwszej pomocy zawartymi w IBWR.

Numery alarmowe:

**Zakład produkcyjny w Płocku i Terminal Paliw w Płocku i Terminal Kolejowy w Płocku) –
Zakładowy Telefon Ratunkowy: 19 998,
Zakład PTA we Włocławku, Zakład CCGT Włocławek – 54 414 24 72 – Zakładowa Straż
Pożarna ANWIL S.A.,
Terminale Paliw PKN ORLEN S.A. zlokalizowane poza zakładem produkcyjnym w Płocku
– 112.**

1.9. DZIAŁANIA, CZYNNOŚCI ZABRONIONE

- 1.9.1. Zabrania się:
 - a) Kierowania do pracy na wysokości wykonawców prac o złej kondycji psychofizycznej.
 - b) Prowadzenia prac na wysokości w obsadzie jednoosobowej.
 - c) Prowadzenia prac na wysokości bez wyznaczonego bezpośredniego nadzoru.
 - d) Prowadzenia prac na wysokości w czasie burzy, przy wietrze o prędkości powyżej 10m/s, w temperaturze odczuwalnej – 20°C, w ciemności, bez możliwości skutecznego oświetlenia.
 - e) Prowadzenia prac na wysokości przekraczających zalecany czas pracy podczas ośmiogodzinnej zmiany w różnych warunkach atmosferycznych.
 - f) Stosowania sprzętu sportowego do ochrony przed upadkiem.
 - g) Wykonywania prac na wysokości z użyciem uszkodzonego lub niekompletnego sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości.
 - h) Przekraczania ograniczeń dopuszczalnych obciążeń.
 - i) Chodzenia tyłem.
 - j) Wykonywania gwałtownych ruchów podczas pracy na wysokości.
 - k) Wykonywania lub stosowania metod alpinistycznych bez odpowiednich szkoleń i posiadania stosownych kwalifikacji.
 - l) Używania pasów przedłużających uprząż bezpieczeństwa.
 - m) Używania do celów transportowych sprzętu przeznaczonego do ochrony przed upadkiem z wysokości.